

- 1 -

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**

**« ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ 2^ας ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΕΝΙΑΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΠΟ 27^ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2001
ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.
ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ »**

I. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Με το παρόν νομοθέτημα κυρώνεται η από 2^ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27^ης Ιουνίου 2001 σύμβασης παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.» για την παραχώρηση δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης επί των εκεί οριζόμενων χώρων και περιουσιακών στοιχείων στη λιμενική ζώνη του Λιμένα Θεσσαλονίκης (η «**Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης**»). Η σύμβαση αυτή και το πλέγμα των εννόμων σχέσεων που δημιουργεί αποτέλεσαν θεμελιώδη όρο για την εκδήλωση ιδιωτικού επενδυτικού ενδιαφέροντος αναφορικά με την απόκτηση μετοχικής πλειοψηφίας στην ως άνω αντισυμβαλλόμενη του Ελληνικού Δημοσίου ανώνυμη εταιρία, έχοντας τεθεί, με τη μορφή σχεδίου, υπόψη των συμμετεχόντων στη σχετική διαγωνιστική διαδικασία που διενεργήθηκε με τα υψηλότερα δυνατά εχέγγυα διαφάνειας και πλήρους συμβατότητας με τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού.

2. Στο πλαίσιο αυτό και με δεδομένες τις έννομες συνέπειες που προσδίδει η θεωρία και η νομολογία στην περιβολή της σύμβασης με αυτόν τον τύπο, η νομοθετική επιλογή της κύρωσης μιας μείζονος σημασίας σύμβασης, πέραν του γεγονότος ότι συνιστά ανειλημμένη συμβατική δέσμευση του Ελληνικού Δημοσίου, συνδέεται αναμφίβολα με την εμπέδωση κλίματος επενδυτικής ασφάλειας και σταθερότητας και με την παγίωση της σχετικής πολιτικής επιλογής από την πλειοψηφία του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

3. Πέραν της αμιγώς κυρωτικής λειτουργίας του, το νομοθέτημα αποσκοπεί περαιτέρω στην πρωτογενή ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στην εκτέλεση της Σύμβασης και τη συσχέτισή της με τη συναφή κείμενη νομοθεσία, καθώς και στην άσκηση ευχερειών του Ελληνικού Δημοσίου, όπως αυτές ρητά προκύπτουν από το περιεχόμενο της κυρούμενης Σύμβασης. Οι λοιπές αυτές διατάξεις πρέπει να αναγνωστούν ως υποστηρικτικές της κυρούμενης Σύμβασης και να ερμηνευθούν ως εξειδίκευση επιμέρους όρων της ή δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και ευχερειών των μερών που απορρέουν από το περιεχόμενό της.

B. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

4. Ο Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης είχε συσταθεί δυνάμει του Ν.Δ. 2551/1953, με την αρχική επωνυμία «Ελευθέρα Ζώνη και Λιμήν Θεσσαλονίκης» (Ε.Ζ.Λ.Θ.), έχοντας προκύψει από συγχώνευση του Λιμενικού Ταμείου Θεσσαλονίκης με την Επιτροπεία της Ελεύθερης Ζώνης Θεσσαλονίκης. Στη συνέχεια, με το Ν.Δ. 449/1970, το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ελευθέρα Ζώνη και Λιμήν Θεσσαλονίκης» μετονομάστηκε σε «Οργανισμό Λιμένος Θεσσαλονίκης».

5. Η «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.» (εφεξής, συνοπτικά, «ΟΛΘ») προέκυψε από μετατροπή σε ανώνυμη Εταιρεία του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης», η οποία συντελέστηκε δυνάμει του Ν. 2688/1999 (ΦΕΚ Α' 40/1.3.1999). Ο Ν. 2688/1999 ενσωμάτωσε το αρχικό καταστατικό της ΟΛΘ Α.Ε., καθώς και ρυθμίσεις, οι οποίες αφορούσαν στο ειδικότερο θεσμικό καθεστώς λειτουργίας της εταιρίας, ενώ περιελάμβανε και μεταβατικές

ρυθμίσεις (αναφορικά με ζητήματα εκκρεμών δικών, εργατικά θέματα και θέματα κοινωνικής ασφάλισης του προσωπικού της).

6. Ο Ν. 2688/1999 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε στη συνέχεια με τις διατάξεις του Άρθρου 15 του Ν. 2881/2001 και του Άρθρου 17 του Ν. 2892/2001. Το Άρθρο 15 του Ν. 2881/2001 ρύθμιζε, εν πρώτοις, ζητήματα σχετικά με την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της ΟΛΘ, την οποία προέβλεπε αρχικά ο Ν. 2688/1999, προκειμένου για τον σχηματισμό του αρχικού της μετοχικού κεφαλαίου.

7. Με το Άρθρο 17 του Ν. 2892/2001 (ΦΕΚ Α 46) προβλέφθηκε η σύναψη σύμβασης παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας, και της ΟΛΘ Α.Ε., για την παραχώρηση του αποκλειστικού δικαιώματος χρήσης κι εκμετάλλευσης γηπέδων, κτηρίων και εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός της Χερσαίας Λιμενικής Ζώνης του Λιμένα Θεσσαλονίκης και η κατάργηση της περίπτωσης β της παραγρ. 1 του άρθρου 5 του Καταστατικού της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. (Ν. 2688/1999).

8. Σε εκτέλεση των ανωτέρω διατάξεων, το Ελληνικό Δημόσιο και η ΟΛΘ συνήψαν την από 27^{ης} Ιουνίου 2001 σύμβαση παραχώρησης, με την οποία παραχωρήθηκε στην ΟΛΘ το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης κι εκμετάλλευσης των γηπέδων, κτηρίων και εγκαταστάσεων της χερσαίας λιμενικής ζώνης του Λιμένα Θεσσαλονίκης. Η παραπάνω σύμβαση παραχώρησης υπέστη ορισμένες τροποποιήσεις το 2008, μετά τις οποίες κυρώθηκε δυνάμει των Άρθρων 2 και 3 του Νόμου 3654/2008, στη μορφή την οποία διατηρεί μέχρι σήμερα (η «**Υφιστάμενη Σύμβαση Παραχώρησης**»).

9. Οι μετοχές εκδόσεως της ΟΛΘ αναλήφθηκαν αρχικά, κατά τη μετατροπή της σε ανώνυμη εταιρεία, εξ ολοκλήρου (κατά 100%) από το Ελληνικό Δημόσιο. Το έτος 2001, σε υλοποίηση σχετικής απόφασης για τη (μερική) ιδιωτικοποίηση της ΟΛΘ μέσω μετοχοποίησης, οι μετοχές εκδόσεως της ΟΛΘ εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών, μετά από διάθεση (με δημόσια προσφορά) ποσοστού περίπου 26% του συνόλου των υφισταμένων μετοχών. Το υπόλοιπο 74% περίπου των μετοχών εκδόσεως της ΟΛΘ διακρατήθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο, έως ότου οι μετοχές εισφέρθηκαν στο ΤΑΙΠΕΔ με σχετικές αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (των ετών 2011 και 2012), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3986/2011.

10. Σε συμμόρφωση με τις επιταγές του Ν. 3986/2011 και το θεσμικά κατοχυρωμένο σκοπό του, το ΤΑΙΠΕΔ επέσπευσε τη δρομολόγηση διαδικασίας αξιοποίησης της πλειοψηφικής συμμετοχής στην ΟΛΘ. Πέραν όσων ορίζει ρητά ο νόμος, στόχος της αξιοποίησης έχει υπάρξει:

(α) η ανάδειξη της στρατηγικής σημασίας του Λιμένα Θεσσαλονίκης, με την ένταξή του σε ένα ευρύτερο δίκτυο μεταφορών μετά και τη σύνδεσή του με το σιδηροδρομικό δίκτυο, η υλοποίηση σημαντικών επενδύσεων, η ανάδειξη του κομβικού του ρόλου στη Βαλκανική χερσόνησο και την Ανατολική Μεσόγειο, καθώς και η αντιμετώπιση του ανταγωνισμού στην περιοχή, και

(β) η δημιουργία ενός ευρύτερου, γεωγραφικά και στρατηγικά, διαμετακομιστικού εμπορικού κέντρου.

11. Αξίζει να σημειωθεί ότι εξετάστηκε, αλλά απορρίφθηκε, το ενδεχόμενο αξιοποίησης μέσω κατάρτισης (εκ μέρους της ΟΛΘ και τρίτων επενδυτών) συμβάσεων (υπο)παραχώρησης επιμέρους δραστηριοτήτων του λιμένα (π.χ., κρουαζιέρα, σταθμός εμπορευματοκιβωτίων, σταθμός συμβατικού φορτίου, κλπ.). Όπως και στην περίπτωση της ΟΛΠ Α.Ε., μεταξύ άλλων, το σχήμα των πολλαπλών (υπο)παραχωρήσεων δεν κρίθηκε κατάλληλο, στην περίπτωση της ΟΛΘ, και για τους εξής λόγους:

(α) η έρευνα της αγοράς ανέδειξε επιλεκτικό μόνο επενδυτικό ενδιαφέρον για ορισμένες, αλλά όχι κατ' ανάγκη όλες, τις επιμέρους δραστηριότητες της ΟΛΘ, με αποτέλεσμα να προκύπτει αβεβαιότητα ως προς τη δυνατότητα ισόρροπης και ομοιογενούς ανάπτυξης του λιμένα και ισοκατανομής αναγκαίων επενδύσεων,

(β) σε επίπεδο οικονομικό, ουσιαστική αντένδειξη αποτελεί η αβεβαιότητα του Ελληνικού Δημοσίου να εισπράξει τα έσοδα αξιοποίησης αντλώντας μέρισμα από τη συμμετοχή του στην ΟΛΘ,

(γ) περαιτέρω οικονομική αντένδειξη αποτελεί το γεγονός ότι ο προσδοκώμενος χρόνος έναρξης εισροής των όποιων εσόδων στο δημόσιο ταμείο θα καθυστερούσε κατά περαιτέρω διάστημα 2-3 ετών, και

(δ) με βάση τα παγίως κρατούντα διεθνώς στις παραχωρήσεις λιμένων, η επιτυχία της αξιοποίησης μέσω υπο-παραχωρήσεων θα ήταν δυνατή μόνο εάν οι υποψήφιοι υπο-παραχωρησιούχοι δεν αναλάμβαναν δεσμεύσεις ως προς τη στελέχωση των κατ' ιδίαν δραστηριοτήτων που θα αναλάμβαναν, με αποτέλεσμα το μέγιστο βαθμό ανασφάλειας ως προς τη διατήρηση υφιστάμενων σχέσεων εργασίας.

12. Αντίθετα, η μέθοδος αξιοποίησης που προκρίθηκε υπήρξε αυτή της διάθεσης πλειοψηφικού ποσοστού συμμετοχής προς ιδιώτη επενδυτή, σε συνδυασμό με τροποποίηση των όρων της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης. Λεπτομέρειες του μηχανισμού αξιοποίησης παρατίθενται στη συνέχεια του παρόντος.

13. Η υλοποίηση της προκρινθείσας μεθόδου αξιοποίησης θα έχει ως συνέπεια την περιέλευση της ΟΛΘ υπό το μετοχικό έλεγχο ιδιώτη επενδυτή και, αντίστοιχα, τη μείωση του ποσοστού (άμεσης ή/και έμμεσης) συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στην ΟΛΘ σε ποσοστό κάτω του 51%. Η προοπτική αυτή προβλέπεται και ρητά (βλ. Άρθρο 15.1 της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης) ότι συνιστά αφορμή αναπροσαρμογής της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης, σύμφωνα με τους όρους της. Για το λόγο αυτό, με την από 15^{ης} Οκτωβρίου 2015 (Α.Π.: 1000.0/29663/2015) επιστολή του Ελληνικού Δημοσίου (υπογραφόμενη από τους συναρμόδιους Υπουργούς Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής) εκκίνησε σχετική διαδικασία αναθεώρησης του περιεχομένου της. Στην ως άνω επιστολή, σημειώνεται ότι, η περιέλευση του ελέγχου της ΟΛΘ Α.Ε. σε ιδιώτες επενδυτές καθιστά επιβεβλημένες ορισμένες προσαρμογές του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας της, καθώς και συνακόλουθες προσαρμογές των μηχανισμών που αποτυπώνονται στη Σύμβαση Παραχώρησης, με γνώμονα:

(α) Την περιφρούρηση αρμοδιοτήτων που εμπεριέχουν ενάσκηση δημόσιας εξουσίας, ιδίως κανονιστικής υφής,

(β) Τη θεσμική κατοχύρωση και αναβάθμιση του ζωτικού ρόλου του Λιμένα Θεσσαλονίκης για την ανάπτυξη της διεθνούς εμπορευματικής διασύνδεσης της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή ενδοχώρα, την υποστήριξη της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας, την αρμονική συνύπαρξη λιμένα και πόλης, κλπ.

(γ) Τη χάραξη μιας σαφούς τροχιάς ανάπτυξης για το λιμένα,

(δ) Την εξασφάλιση σύγχρονων υποδομών και υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στους χρήστες, και

(ε) Την προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

14. Με το ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94) θεσμοθετήθηκε νεότερο εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο αναφορικά με τη λειτουργία των λιμένων, το οποίο προβλέπει την ανασύσταση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (ΡΑΛ) με τη μορφή της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, καθώς και την σύσταση της Δημόσιας Αρχής Λιμένων, ως αυτοτελούς υπηρεσίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Λιμενικής Πολιτικής (το «**Ρυθμιστικό Πλαίσιο**»). Η ως άνω

αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου επέτρεψε και την εξειδίκευση των παραπάνω στόχων της επαναδιαπραγμάτευσης της Αρχικής Σύμβασης Παραχώρησης, προκειμένου να αντιμετωπιστούν και οι συνέπειες της αξιοποίησης λόγω της υπαγωγής της ΟΛΘ Α.Ε. υπό ιδιωτικό έλεγχο.

15. Μεταξύ άλλων, η διαμόρφωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου απαντά σε προβληματισμούς που απορρέουν από το γεγονός ότι:

(α) Καθίσταται μη συμβατή με τον, ιδιωτικό πλέον, χαρακτήρα της ΟΛΘ Α.Ε. η διατήρηση ορισμένων αρμοδιοτήτων που εμπεριέχουν ενάσκηση δημόσιας εξουσίας, ιδίως κανονιστικής υφής.

(β) Είναι σκόπιμη η λεπτομερέστερη καταγραφή ορισμένων υποχρεώσεων στρατηγικής σημασίας για τη διασφάλιση στόχων και προτεραιοτήτων της εθνικής λιμενικής πολιτικής και, ευρύτερα, της εθνικής οικονομίας. Παράδειγμα τέτοιων υποχρεώσεων είναι η διασφάλιση του ζωτικού ρόλου του Λιμένα Θεσσαλονίκης για την ανάπτυξη της Βόρειας Ελλάδας και τη διασύνδεση με τις χώρες και περιοχές της βόρειας ενδοχώρας που εξυπηρετεί και δύναται να εξυπηρετήσει ο Λιμένας Θεσσαλονίκης,

(γ) Επιπλέον, είναι σκόπιμη η διερεύνηση και καταγραφή επενδύσεων (σε λιμενικές υποδομές και ανωδομές) τις οποίες ο ιδιώτης επενδυτής θα αναλάβει να υλοποιήσει προκειμένου να ενισχύσει την ανάπτυξη του λιμένα.

(δ) Απαιτείται ποσοτική και ποιοτική εξειδίκευση των προδιαγραφών, παραμέτρων και στόχων λειτουργίας του Λιμένα Θεσσαλονίκης, περιλαμβανομένων όσων σχετίζονται με τη συντήρηση υποδομών και όσων αφορούν στα επίπεδα των παρεχομένων υπηρεσιών.

(ε) Επιβάλλεται ο προσδιορισμός του καταβαλλόμενου ανταλλάγματος παραχώρησης με μηχανισμούς που θα λαμβάνουν υπ' όψιν αντικειμενικούς παράγοντες, όπως ιδίως την κατανομή και φύση των αναλαμβανόμενων κινδύνων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών, σε συνδυασμό με το αντίστοιχο κόστος ή όφελος.

16. Διευκρινιστικά, σημειώνεται ότι η διαδικασία αναθεώρησης της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης δεν κρίθηκε σκόπιμο να επηρεάσει και δεν έχει επηρεάσει ορισμένα θεμελιώδη στοιχεία και παραδοχές της, όπως ιδίως:

(α) Το πλήρες, αποκλειστικό και αδιαμφισβήτητο δικαίωμα κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της χερσαίας λιμενικής ζώνης του Λιμένα Θεσσαλονίκης, των γηπέδων που τη συναποτελούν και, κατ' εφαρμογή του κανόνα «τα υπερκείμενα είκει τοις υποκειμένοις» (*superficies solo cedit*), των επ' αυτής κτηρίων κι εγκαταστάσεων (περιλαμβανομένων των λιμενικών και χερσαίων έργων),

(β) Το χαρακτήρα της χερσαίας λιμενικής ζώνης ως δημοσίου κοινοχρήστου πράγματος,

(γ) Την έκταση και φύση του παραχωρηθέντος δικαιώματος χρήσης κι εκμετάλλευσης της ΟΛΘ, το οποίο παραμένει δευτερεύον και υποτελές έναντι των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου και οριοθετείται από τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της χερσαίας λιμενικής ζώνης,

(δ) Την υποχρέωση της ΟΛΘ να παρέχει στο Λιμένα Θεσσαλονίκης πλήρες και ολοκληρωμένο φάσμα λιμενικών υπηρεσιών, σε αδιάλειπτη βάση, και

(ε) Τη διάρκεια της σύμβασης, η οποία λήγει το 2051.

Γ. Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

17. Η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης υπογράφηκε την 2^α Φεβρουαρίου 2018 από τους αρμοδίους εκπροσώπους του Ελληνικού Δημοσίου (Υπουργός Οικονομικών και Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής), καθώς και της ΟΛΘ, κατόπιν έγκρισής της την 25^η Ιανουαρίου 2018 από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της ΟΛΘ, τόσο μεν επί της ουσίας, όσο και σύμφωνα με το άρθρο 23^Α§2 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι αντισυμβαλλόμενο της ΟΛΘ είναι το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο είναι ταυτόχρονα ο μοναδικός μέτοχος του ΤΑΙΠΕΔ, βασικού μετόχου της ΟΛΘ, σε συνδυασμό με την από 30^ηs Ιανουαρίου 2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΛΘ.

18. Η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης συνιστά τροποποίηση, συμπλήρωση, εξειδίκευση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης, η οποία δεν λύεται. Τα χρονικά στάδια, προκειμένου να τεθεί σε ισχύ η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης, μετά την ικανοποίηση των εκεί προβλεπόμενων αναβλητικών αιρέσεων, έχουν διαδοχικά ως εξής:

(α) Νομοθετική κύρωση της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης και θέση σε ισχύ των διατάξεων του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου, και

(β) Ικανοποίηση των αναβλητικών αιρέσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο της από 21^ηs Δεκεμβρίου 2017 Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών αναφορικά με την πώληση του πλειοψηφικού «πακέτου» μετοχών της ΟΛΘ (η «ΣΑΜ») ως προϋπόθεση για τη μεταβίβαση ποσοστό 67% των μετοχών εκδόσεως της ΟΛΘ.

19. Από την παραπάνω αλληλουχία προκύπτουν τα εξής προκαταρκτικά συμπεράσματα:

(α) Πρώτον, ότι η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης, δεδομένου ότι πρόκειται να κυρωθεί νομοθετικά, σκοπεύεται να εισαγάγει ειδική ρύθμιση, καθόσον αφορά στις σχέσεις Ελληνικού Δημοσίου και ΟΛΘ, χάριν ενίσχυσης της συναλλακτικής ασφάλειας, ακολουθώντας τόσο το γενικό παράδειγμα των μεζονος ενδιαφέροντος συμβάσεων παραχώρησης στην Ελλάδα, όσο και τα υφιστάμενα ειδικά προηγούμενα νομοθετικής κύρωσης της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης, αλλά και της αναθεωρημένης σύμβασης παραχώρησης της ΟΛΠ Α.Ε. με το Ελληνικό Δημόσιο (ν. 4404/2016, ΦΕΚ Α' 126),

(β) Δεύτερον, ότι ο χρόνος θέσης σε ισχύ της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης προκύπτει με σαφήνεια (όπως άλλωστε προκύπτει και ρητά από το Άρθρο 1 αυτής), κατά τρόπο ώστε να είναι αδιαμφισβήτητο το χρονικό σημείο μετάβασης από το ειδικό καθεστώς της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης σε εκείνο της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης,

(γ) Τρίτον, ότι η μετάβαση στο νέο συμβατικό καθεστώς, το οποίο προδιαγράφει η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης, συμπίπτει με την περιέλευση της ΟΛΘ υπό ιδιωτικό έλεγχο, κατά τρόπο ώστε να πραγματώνονται και οι στοχεύσεις της διαδικασίας αναθεώρησης του περιεχομένου της, εξεταζόμενες και από την άποψη της εφαρμογής του Άρθρου 15 της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης, και

(δ) Τέταρτον, ότι η θέση σε ισχύ της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την (ταυτόχρονη ή προγενέστερη) θέση σε ισχύ των διατάξεων του κυρωτικού νόμου, στον οποίο γίνεται ειδικότερη αναφορά στα αμέσως κατωτέρω σημεία.

20. Η μεταβίβαση του ελέγχου της ΟΛΘ σε ιδιώτη επενδυτή δεν θα ήταν νοητή, ούτε και εφικτή, παρά μόνον εάν συντελεστεί σε χρόνο, κατά τον οποίο η ΟΛΘ έχει απολέσει το χαρακτήρα της ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου «διφυδούς» χαρακτήρα και έχει μεταταγεί σε καθεστώς νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με αμιγή χαρακτήρα επιχειρηματικής εκμετάλλευσης. Η μετάταξη αυτή προϋποθέτει την αφαίρεση και αποστέρηση από την ΟΛΘ αρμοδιοτήτων και εξουσιών, τις οποίες διατηρεί μέχρι σήμερα, τυπικά ή/και ουσιαστικά, και οι οποίες ενέχουν στοιχεία ενάσκησης δημόσιας εξουσίας ή προσιδιάζουν περισσότερο στο δημόσιο πυλώνα της λειτουργίας της πολιτείας. Παράδειγμα τέτοιων εξουσιών αποτελούν κατάλοιπα ρυθμίσεων, με τις οποίες είχε εξουσιοδοτηθεί ο ΟΛΘ (υπό την παλαιότερη μορφή του ως ΝΠΔΔ) να εκδίδει κανονισμούς προς ρύθμιση διαφόρων ζητημάτων αρμοδιότητάς του. Σε ορισμένη έκταση, υφίστανται και εξουσίες ή αρμοδιότητες ασκούμενες από την ΟΛΘ τοις πράγμασιν, ελλείψει κάποιας συγκροτημένης εναλλακτικής ρύθμισης. Ανεξάρτητα από το εάν πρόκειται για *de jure* ή *de facto* αρμοδιότητες, είναι αξιοσημείωτο ότι νομική τους βάση δεν αποτελεί η Υφιστάμενη Σύμβαση Παραχώρησης, η οποία άλλωστε ούτε απένειμε εξουσίες τέτοιας υφής, ούτε και θα ήταν δυνατόν να απονεμίσει τέτοιες, ελλείψει αντίστοιχης εξουσιοδοτικής ρύθμισης του Ν. 2892/2001. Κατά συνέπεια, η πρόβλεψη συμβατικής ρύθμισης στο πλαίσιο της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, με την οποία να αφαιρούνται αρμοδιότητες από την ΟΛΘ, δεν θα αποτελούσε ούτε επαρκές, ούτε και κατάλληλο νομικό μέσον για τον έγκυρο αποχωρισμό των εν λόγω αρμοδιοτήτων από την ΟΛΘ. Αντίθετα, απαιτείται νομοθετική ρύθμιση, η οποία συγκροτεί και το θεμελιώδες περιεχόμενο του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου. Δεδομένου ότι η θέση σε ισχύ του συνόλου των διατάξεων του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου αποτελεί αναβλητική αίτηση για τη θέση σε ισχύ της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, από δε το συνδυασμό των όρων της τελευταίας και της ΣΑΜ προκύπτει ότι η θέση τους σε ισχύ τελεί υπό αμοιβαία εξάρτηση, προκύπτει ότι ο υφιστάμενος μηχανισμός διασφαλίζει τη μεταβίβαση σε ιδιώτη επενδυτή πλειοψηφικού ποσοστού συμμετοχής στην ΟΛΘ σε χρόνο, κατά τον οποίο η ΟΛΘ έχει τραπεί σε «συνηθισμένη» ανώνυμη εταιρεία, με αμιγώς επιχειρηματικό χαρακτήρα.

21. Οι διατάξεις του κυρωτικού νόμου δεν περιορίζονται στην τυπική κύρωση της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης και στην αφαίρεση εξουσιών δημόσιας υφής από την ΟΛΘ, αλλά ρυθμίζουν και ορισμένα περαιτέρω ζητήματα, όπως ιδίως:

(α) Τη διασφάλιση της δυνατότητας του Ελληνικού Δημοσίου να ρυθμίζει νομοθετικά και να αναδιαρθρώνει εκάστοτε τα ζητήματα και τους φορείς εποπτείας και ρύθμισης της λιμενικής δράσης,

(β) Την άσκηση κρατικής εποπτείας στα ζητήματα δημοσίου συμφέροντος που άπτονται της λειτουργίας του λιμένα (Άρθρο 2 κυρωτικού νόμου),

(γ) Τη θωράκιση και διασφάλιση του χαρακτήρα της Χερσαίας Λιμενικής Ζώνης και της Θαλάσσιας Λιμενικής Ζώνης (Άρθρα 3 και 4 του κυρωτικού νόμου, αντίστοιχα),

(δ) Την απόσπαση από την ΟΛΘ αρμοδιοτήτων σε σχέση με τη ρύθμιση και εποπτεία της λειτουργίας του λιμένα (π.χ., επί ζητημάτων ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, προστασίας του περιβάλλοντος, κλπ.) και η μεταφορά τους στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, σε συνδυασμό με ευέλικτες εξουσιοδοτικές διατάξεις, προκειμένου οι εν λόγω αρμοδιότητες να είναι δυνατόν να ασκηθούν άμεσα (Άρθρα 5 και 6 του κυρωτικού νόμου, αντίστοιχα),

(ε) Τη διασφάλιση του κοινόχρηστου χαρακτήρα της Λιμενικής Ζώνης (Άρθρο 7 του κυρωτικού νόμου), σε συνδυασμό με διατάξεις δικονομικού ενδιαφέροντος για την παροχή σαφούς πλαισίου έννομης προστασίας σε χρήστες του λιμένα,

(στ) Ρύθμιση ζητημάτων λιμενικών τελών, κατ' αντιστοιχία και προς τις διακρίσεις της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, οι οποίες αναπτύσσονται

παρακάτω, σε συνδυασμό με διατάξεις δικονομικού ενδιαφέροντος για την παροχή σαφούς πλαισίου έννομης προστασίας σε χρήστες του λιμένα (Άρθρο 8 του κυρωτικού νόμου),

(ζ) Ρύθμιση ζητημάτων ανάθεσης συμβάσεων εκ μέρους της ΟΛΘ και εκτέλεσης λιμενικών έργων, σε συνδυασμό με διατάξεις δικονομικού ενδιαφέροντος για την παροχή σαφούς πλαισίου έννομης προστασίας σε τρίτους που έχουν έννομο συμφέρον (Άρθρα 9 και 10 του κυρωτικού νόμου), και

(η) Ρυθμίσεις σε σχέση με ορισμένα ανταποδοτικά τέλη, οι οποίες ευθυγραμμίζονται με τη σχετική πάγια νομολογία, καθώς και διατάξεις σε σχέση με την κατανομή του ανταλλάγματος παραχώρησης προς ενίσχυση του προϋπολογισμού τυχόν συσταθισόμενης αρχής λιμένος, αλλά και με τη μορφή έκτακτου τέλους προς τους παραλιμένιους Δήμους (Άρθρο 11 του κυρωτικού νόμου).

22. Σημειώνεται ότι, καθώς σχέδιο των διατάξεων του κυρωτικού νόμου παρατίθεται ως Παράρτημα 1.1(α) στο σχέδιο της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, η οποία τέθηκε υπ' όψιν των υποψηφίων επενδυτών καθ' όλη τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, το περιεχόμενό του αποτέλεσε αντικείμενο αξιολόγησης εκ μέρους των επενδυτών και δεν εμπεριέχει εκ των υστέρων «χαριστικές» ρυθμίσεις. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, προκειμένου να πληρωθεί η οικεία αναβλητική αίρεση για τη θέση σε ισχύ της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, σύμφωνα με το άρθρο 1§3 της τελευταίας, θα πρέπει να ψηφιστούν και τεθούν σε ισχύ οι διατάξεις του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου στο σύνολό τους, κατά τρόπο που να μην επιφέρει ουσιώδη αλλοίωση του περιεχομένου των διατάξεων του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου ούτε και αποδυνάμωση των δικαιωμάτων και εξουσιών της ΟΛΘ δυνάμει της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης.

23. Σε ό,τι αφορά στις υπό στοιχείο 21(β) και 21(δ) αρμοδιότητες και εξουσίες, σημαντική διασφάλιση του Ελληνικού Δημοσίου προκύπτει από τη θέσπιση του Ρυθμιστικού Πλαισίου. Η αναθεώρηση του Ρυθμιστικού Πλαισίου κατέτεινε, μεταξύ άλλων, στο:

(α) Να βελτιστοποιηθεί η οργάνωση και αποτελεσματικότητα της εποπτείας εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου, τόσο σε ζητήματα τα οποία ήδη εποπτεύει, όσο και στα νέα και πρόσθετα, τα οποία αναλαμβάνει ρητώς,

(β) Να είναι σε θέση το Ελληνικό Δημόσιο να αντεπεξέλθει τόσο στις απαιτήσεις εποπτείας, όσο και κατά την εκπλήρωση των λειτουργιών εκείνων για τις οποίες ευθύνεται (βλ., ιδίως, Άρθρο 11.5 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης για τις «Λιμενικές Υπηρεσίες ΕΔ», οι οποίες βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο),

(γ) Να διασφαλιστεί επαρκής ανεξαρτησία των ρυθμιστικών φορέων από την κεντρική κυβέρνηση, με ζητούμενο να μην συμπίπτει η ιδιότητα κριτή (ρυθμιστικού/εποπτικού φορέα) και αντισυμβαλλομένου της ΟΛΘ, και

(δ) Να διαμορφωθούν δομές με χαρακτηριστικά οικονομίων κλίμακας, προς διευκόλυνση της λιμενικής δράσης και της περαιτέρω προσέγκυσης ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων.

24. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η συνολική ρύθμιση της θέσης της ΟΛΘ μετά τη θέση σε ισχύ της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης καθορίζεται από επάλληλα επίπεδα, που περιλαμβάνουν:

(α) Τις διατάξεις της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, οι οποίες ενεργούν ως συμβατικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της δραστηριότητας της ΟΛΘ,

(β) Τις διατάξεις του κυρωτικού νόμου, με τις οποίες διαπλάθεται και *erga omnes* το ειδικό πλαίσιο εποπτείας και λειτουργίας του Λιμένα Θεσσαλονίκης,

(γ) Τις διατάξεις του ρυθμιστικού πλαισίου εποπτείας λιμένων, οι οποίες ήδη εντάχθηκαν στο Κεφάλαιο Ζ' (Μεταρρύθμιση του Συστήματος Εποπτείας και Ελέγχου του Ελληνικού Λιμενικού Συστήματος) του ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α' 94/27-5-2016) και περιλαμβάνει τα άρθρα 107 επ. αυτού, και

(δ) Τις λοιπές, κάθε είδους, διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που έχουν εκάστοτε εφαρμογή (και) επί της ΟΛΘ.

25. Η κατηγοριοποίηση του σημείου 24 ανωτέρω έχει σημασία και για την ενεργοποίηση και εφαρμογή των όρων της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης που εισάγουν την έννοια της «Μεταβολής Νομοθεσίας», η οποία προσδιορίζεται περιοριστικά, ως γεγονός ειδικής νομοθετικής μεταβολής, δηλαδή μεταβολής που αφορά μόνο στην ΟΛΘ (ή επιφέρει δυσανάλογα επαχθή αποτελέσματα σε βάρος της ΟΛΘ) και, ενδεχομένως, αντιφάσκει προς τις περί ισότητας διατάξεις του Συντάγματος. Στο πλαίσιο αυτό, μεταβολές που θίγουν τα επίπεδα (α) ή/και (β) θα αποτελούν κατά κανόνα περιστατικά που ενεργοποιούν τη ρήτρα «Μεταβολής Νομοθεσίας», ενώ, αντίθετα, μεταβολές που επηρεάζουν τα επίπεδα (γ) ή/και (δ) κατά κανόνα δεν θα ενεργοποιούν την εν λόγω ρήτρα.

26. Μετά από τη σύντομη αυτή παράθεση των βασικών, δομικών, ζητημάτων που τίθενται με αφορμή την Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης, πρώτο αξιόλογο σημείο ουσίας είναι εκείνο των χώρων, δηλαδή της γεωγραφικής οριοθέτησης της περιοχής, η οποία αποτελεί το φυσικό αντικείμενο της Σύμβασης Παραχώρησης. Εν προκειμένω, με αφετηρία την Υφιστάμενη Σύμβαση Παραχώρησης, επιχειρήθηκε τόσο μεν η λεπτομερέστερη και ενιαία καταγραφή και αποτύπωση των χώρων του λιμένα, αλλά και ο εξορθολογισμός των διαπιστωμένων αναγκών της ΟΛΘ, με βάση επιχειρησιακά και λειτουργικά κριτήρια, αλλά και τη διαμορφωμένη πραγματική κατάσταση. Στο πλαίσιο αυτό, έγιναν οι κατά περίπτωση αναγκαίες διευθετήσεις ή/και εξαιρέσεις από την παραχώρηση ορισμένων χώρων ή περιοχών, προκειμένου:

(α) Να οριοθετηθεί το αντικείμενο της παραχώρησης σε συνάρτηση με τους χώρους που πράγματι είναι ταγμένοι προς εξυπηρέτηση της εν γένει λιμενικής δράσης και όχι, αντιθέτως, την (άνευ αντικειμένου, πλέον) «περιοχή δικαιοδοσίας» του ΟΛΘ, ως ευρύτατη δυνητική γεωγραφική έκταση χωροθέτησης δραστηριοτήτων του Λιμένα Θεσσαλονίκης, η οποία είχε καθοριστεί από τα άρθρα 1 και 4 του Νομοθετικού Διατάγματος 377/74,

(β) Να ενταχθεί στην παραχώρηση, δεδομένου ότι συνιστά λειτουργικά και χωροταξικά αναπόσπαστο τμήμα του Λιμένα Θεσσαλονίκης, το «Κτήριο Παλαιού Τελωνιακού Σταθμού», επί του παρόντος υπό τη διοίκηση της Εταιρίας Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ Α.Ε.), δυνάμει του άρθρου 3.5(δ) της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης και των οικείων διατάξεων του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου, και

(γ) Να εισαχθούν περιορισμοί και δεσμεύσεις (άρθρο 6.6 της Σύμβασης Παραχώρησης, σε συνδυασμό με τις οικείες διατάξεις του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου) αναφορικά με τη χρήση των χώρων του Προβλήτα Ι του Λιμένα Θεσσαλονίκης, οι οποίοι υπογραμμίζουν το γεγονός ότι σε αυτούς εντοπίζεται ιδίως η διάδραση λιμένα – πόλης, με διασφάλιση του πολιτιστικού κεκτημένου, αλλά και εξισορρόπηση των λειτουργικών αναγκών του λιμένα και εχέγγυα υπέρ της ποιότητας ζωής των πολιτών της Θεσσαλονίκης.

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας εξορθολογισμού των περιοχών και χώρων της υπό παραχώρηση έκτασης αποτυπώνεται στο Άρθρο 3 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης και, ιδίως, στο επισυναπτόμενο σε αυτήν «Αναλυτικό Τοπογραφικό Διάγραμμα» (Παράρτημα 3.2 αυτής).

27. Με δεδομένες τις σύνθετες λειτουργικές ανάγκες του λιμένα, την εξαιρετικά μακροχρόνια διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης (και τη συνακόλουθη αδυναμία να προβλεφθούν απολύτως όλες οι μελλοντικές ανάγκες), αλλά και το γεγονός ότι οι διαθέσιμοι χερσαίοι πόροι είναι πεπερασμένοι, το ζήτημα της χωροθέτησης δραστηριοτήτων, αλλά και του προγραμματισμού επενδύσεων στους χώρους του λιμένα αποκτά κεντρική σημασία. Η προσέγγιση που αποτυπώθηκε στην Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης είναι πολυεπίπεδη, προκειμένου να διασφαλιστούν υγιείς άξονες του αναπτυξιακού προγράμματος, αλλά και ο απαιτούμενος βαθμός ευελιξίας. Ειδικότερα:

(α) Διατηρείται ως μέσο λειτουργικής χωροθέτησης, προγραμματισμού, οργάνωσης και διάταξης της δράσης του λιμένα στους διαθέσιμους χώρους το «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης» (Master Plan), ειδικό «εργαλείο» της λιμενικής πολιτικής ήδη από το 2001, το οποίο αναμορφώθηκε πρόσφατα, θεωρείται γενικώς επιτυχημένο και έχει τα εχέγγυα πολύπλευρης αξιολόγησης από ευρύ διυπουργικό όργανο, την ΕΣΑΛ (Επιτροπή Στρατηγικής και Ανάπτυξης Λιμένων). Για τους σκοπούς της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, καθίστανται υποχρεωτικές ορισμένες προδιαγραφές του «Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης», οι οποίες απηχούν διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, περιλαμβανομένης της τεχνικής και χρηματοοικονομικής τεκμηρίωσης, αλλά και της ευρείας διαβούλευσης. Το Άρθρο 6 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης προβλέπει τόσο μεν την υποχρεωτική υποβολή, εντός προθεσμίας, ενός ολοκληρωμένου και συνολικού αρχικού «Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης», όσο και την αναθεώρησή του, τόσο μεν ανά τακτά διαστήματα (υποχρεωτικά), όσο και εκτάκτως (δυνητικά).

(β) Οι δυνατότητες διαμόρφωσης και διάπλασης του «Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης» οριοθετούνται περαιτέρω, κατά τρόπο ώστε να δίδεται ολοκληρωτικό προβάδισμα και προτεραιότητα στο σχεδιασμό έργων κι εγκαταστάσεων που υποστηρίζουν την αμιγώς λιμενική δράση (βλ. και κατάσταση υπηρεσιών στο Άρθρο 11 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης) και μόνο κατ' εξαίρεση και με ειδική αιτιολόγηση σε παραπληρωματικές δράσεις (βλ. και «Λοιπές Χρήσεις», Άρθρο 4.4),

(γ) Πέραν του «Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης», το οποίο αποτελεί μακροπρόθεσμο όργανο καθορισμού του πλαισίου *δυνητικής* ανάπτυξης, η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης προβλέπει και το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα, ως μεσοπρόθεσμο (αμιγώς συμβατικό) εργαλείο, για την εξειδίκευση, το λεπτομερέστερο προγραμματισμό και τη διευκόλυνση της τεκμηρίωσης και υλοποίησης επενδύσεων ενταγμένων στο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Το Άρθρο 6 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης προβλέπει τόσο μεν την υποχρεωτική υποβολή εντός προθεσμίας ενός αρχικού Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα, όσο και την αναθεώρησή του, ενώ το Παράρτημα 6.3 προδιαγράφει τα αναγκαία χαρακτηριστικά και το ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενό του.

(δ) Δεν προβλέπονται εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις από απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων.

(ε) Κομβική σημασία για την όλη συναλλαγή έχει το πρόγραμμα υποχρεωτικών επενδύσεων, το οποίο προδιαγράφεται στο Άρθρο 7 και στα οικεία παραρτήματα της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης και περιλαμβάνει προσδιορισμένες επενδύσεις, σε όλους τους τομείς δραστηριότητας του Λιμένα Θεσσαλονίκης, προϋπολογισμού περίπου Ευρώ Εκατόν Ογδόντα Εκατομμυρίων (€180.000.000). Προβλέπεται αναλυτικός μηχανισμός για την τεχνική τεκμηρίωση των έργων, την επίβλεψη και παρακολούθηση της εκτέλεσής τους από ειδικό συμβατικό όργανο, τον Ανεξάρτητο Μηχανικό, καθώς και η μεθοδολογία επιμέτρησης και παραλαβής των έργων.

(στ) Η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης προβλέπει, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, τεκμήριο παροχής της συναίνεσης του Ελληνικού Δημοσίου ή/και τεκμαιρόμενης χορήγησης άδειας εκτέλεσης έργων εντασσόμενων στις υποχρεωτικές επενδύσεις λόγω παρόδου άπρακτης εύλογης προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων.

28. Τόσο ως προς τα υφιστάμενα, όσο και ως προς τα μελλοντικά έργα κι εγκαταστάσεις του Λιμένα Θεσσαλονίκης, υπάρχει πρόνοια προκειμένου:

(α) Να συντηρούνται τακτικά με βάση συγκεκριμένο πρόγραμμα και προδιαγραφές συντήρησης, με κριτήριο μάλιστα τη διασφάλιση και διατήρηση της δυνατότητας παροχής υπηρεσιών σε στάθμη που υπερβαίνει συγκεκριμένα ελάχιστα επίπεδα ποιότητας (βλ. Άρθρο 8 Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης),

(β) Να διατηρούνται ασφαλισμένα κατά παντός κινδύνου (βλ. Άρθρο 17 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης και ταυτόριθμο Παράρτημα) με συγκεκριμένες προδιαγραφές και με δαπάνες της ΟΛΘ, και

(γ) Να αποδοθούν κατά τη λύση ή λήξη της Σύμβασης Παραχώρησης σε άρτια συντηρημένη, συνολικά αδειοδοτημένη και πλήρως λειτουργική κατάσταση, με το σύνολο του αναγκαίου εξοπλισμού, κατά τις ειδικότερες προδιαγραφές και με τη διαδικασία που αναλυτικά προδιαγράφει το Άρθρο 26 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης.

29. Ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες, η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης προβλέπει, μεταξύ άλλων:

(α) Υποχρέωση της ΟΛΘ να λειτουργεί το λιμένα ως δημόσιο λιμένα, προς εξυπηρέτηση της συνολικής κίνησης επιβατών, οχημάτων, φορτίων και αγαθών που υποδέχεται,

(β) Υποχρέωση της ΟΛΘ να παρέχει πλήρες και ολοκληρωμένο φάσμα λιμενικών υπηρεσιών, με διατήρηση κατ' ελάχιστο, των υπηρεσιών του Άρθρου 11.1 αυτής και, δυνητικά, των υπηρεσιών του Άρθρου 11.2 αυτής, και

(γ) Υποχρέωση επίτευξης και διατήρησης ελάχιστων επιπέδων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, που προβλέπονται ειδικότερα στο Άρθρο 8 και το Παράρτημα 8.2.

30. Ιδιαίτερη μέριμνα έχει ληφθεί (βλ. Άρθρα 3.8 και επόμενα) για την επίτευξη ελαχίστων επιπέδων ετήσιας διακίνησης, το ύψος των οποίων κλιμακώνεται ανά χρονική δέσμη, σε βάθος χρόνου. Οι σχετικές ρήτρες της σύμβασης αποσκοπούν στη διασφάλιση και ισόρροπη ανάπτυξη των δύο κυριότερων εμπορικών δραστηριοτήτων του λιμένα, τη διατήρηση της απασχόλησης, την αξιοποίηση των διαθέσιμων υποδομών και σχετικών επενδύσεων στις οποίες έχει προβεί η ΟΛΘ ιστορικά για τη διαμόρφωση του Λιμένα, καθώς και στην ενίσχυση της ελκυστικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, προς ευθυγράμμιση με τα δεδομένα του ανταγωνισμού. Ενδεχόμενη μη επίτευξη, εκ μέρους της ΟΛΘ, των ελαχίστων επιπέδων διακίνησης, επισύρει την επιβολή ποινικών ρητρών και, σε περίπτωση διατήρησης της υστέρησης επί σειρά ετών, δυνατότητα μονομερούς καταγγελίας της σύμβασης παραχώρησης από το Ελληνικό Δημόσιο.

31. Στο ζήτημα των τελών (βλ. Άρθρο 10 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης), υιοθετείται η διεθνώς αναγνωρισμένη διάκριση μεταξύ τελών λιμενικών υπηρεσιών και τελών λιμενικών υποδομών. Περαιτέρω τριπλή διάκριση γίνεται με βάση τη φύση των παρεχομένων υπηρεσιών, κατά την οποία:

(α) τα τιμολόγια που σχετίζονται με τη δραστηριότητα της ακτοπλοΐας μεταβάλλονται μόνο με τη ρητή έγκριση του Ελληνικού Δημοσίου,

(β) τα τιμολόγια που σχετίζονται με δραστηριότητες εκτεθειμένες σε ανταγωνισμό στη σχετική αγορά (η οποία, αναλόγως της περιπτώσεως, ενδέχεται να περιλαμβάνει και άλλους λιμένες στην Ελλάδα ή/και το εξωτερικό), καθορίζονται κατ' αρχήν ελεύθερα από την ΟΛΘ, λαμβανομένων υπ' όψιν των κριτηρίων του Άρθρου 10.2(γ) της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, ενώ

(γ) τα τιμολόγια που σχετίζονται με λοιπές δραστηριότητες καθορίζονται από την ΟΛΘ με βάση τα κριτήρια του Άρθρου 10.2(β) της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, αλλά δεν δύνανται να αναθεωρηθούν συχνότερα από μία φορά κατ' έτος.

Πέραν των συμβατικών ελέγχων και της επιφύλαξης διενέργειας κατά νόμο ελέγχων από τις αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού, δικαστικός έλεγχος των εκάστοτε τιμολογίων της ΟΛΘ προβλέπεται κατά τις ειδικότερες δικονομικές διατάξεις του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου.

32. Τα Άρθρα 9, 10 και 12 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης παρέχουν στην ΟΛΘ ένα βαθμό επιχειρηματικής ευελιξίας αναφορικά με την κατάρτιση εσωτερικών κανονισμών (δηλαδή, κανονισμών που δεν έχουν ισχύ ουσιαστικού νόμου) προς ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τη διαχείριση των κοινόχρηστων υπό παραχώρηση χώρων, τον καθορισμό των λιμενικών τελών και τη ρύθμιση ζητημάτων της διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεων και υπο-παραχωρήσεων, αντίστοιχα. Σε αντιστάθμισμα του βαθμού επιχειρηματικής ελευθερίας που καταλείπεται, προβλέπονται σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις δεσμευτικές γενικές αρχές, οι οποίες θα πρέπει υποχρεωτικά να διαπνέουν τους κανονισμούς, τη δημοσιότητα που λαμβάνουν, αλλά και να αποδεικνύεται ότι εφαρμόζονται στην πράξη, ενώ παράλληλα προβλέπονται διαδικασίες δικαστικού ελέγχου. Οι περιορισμοί αυτοί και οι διατάξεις για την έννομη προστασία, δεδομένου ότι επαναλαμβάνονται και προβλέπονται και στο Σχέδιο Κυρωτικού Νόμου, διασφαλίζουν ότι οι κανόνες που τίθενται σε συμβατικό επίπεδο «τριτενεργούν» και είναι ταυτόχρονα δεκτικοί επίκλησης και ουσιαστικής εφαρμογής από το σύνολο των χρηστών του λιμένα και τους συναλλασσόμενους με την ΟΛΘ. Με τον τρόπο αυτό, πέραν των όποιων ελέγχων σε επίπεδο συμβατικό, «αποκεντρώνεται» και καθίσταται προσιτός σε ευρύτατο κύκλο προσώπων ο δικαστικός έλεγχος της δράσης της ΟΛΘ, από τον οποίο θα προκύψει διαρκώς αυξανόμενη ασφάλεια δικαίου στηριζόμενη στο νομολογιακό προηγούμενο που θα δημιουργηθεί με την πάροδο του χρόνου.

33. Στον αντίποδα των ρυθμίσεων που παρέχουν (έστω, περιορισμένη) επιχειρηματική ευελιξία στην ΟΛΘ, προβλέπονται (ιδίως, στα Άρθρα 12, 13 και 14) συγκεκριμένες απαγορεύσεις, που οριοθετούν τη συναλλακτική δράση της ΟΛΘ. Για παράδειγμα, απαγορεύεται η συγχώνευση ή ο μετασχηματισμός της ΟΛΘ χωρίς τη συναίνεση του Ελληνικού Δημοσίου, με σκοπό τη διασφάλιση ενότητας της παραχώρησης και συγκέντρωσης της οικονομικής και νομικής ευθύνης που συναρτάται με τη σύμβαση παραχώρησης στο επίπεδο της ΟΛΘ. Ομοίως, η ΟΛΘ υποχρεούται σε τήρηση ορισμένων βασικών περιοριστικών χρηματοοικονομικών δεικτών και μεγεθών, οι οποίοι αποτελούν τους κατά τεκμήριο δείκτες της οικονομικής της βιωσιμότητας.

34. Υιοθετώντας τη βασική προσέγγιση της Υφιστάμενης Σύμβασης Παραχώρησης, η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης διατηρεί, ως βασικό μηχανισμό υπολογισμού του καταβλητέου από την ΟΛΘ ανταλλάγματος παραχώρησης, την εφαρμογή ποσοστού επί του μεικτού κύκλου εργασιών της ΟΛΘ, με τις εξής βασικές τροποποιήσεις:

(α) Ο συντελεστής υπολογισμού του ανταλλάγματος παραχώρησης αυξάνεται (από τον σήμερα ισχύοντα 2%) σε 3,5%, λαμβανομένης υπ' όψιν της εν γένει κατανομής κινδύνων και ευκαιριών στο πλαίσιο της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης (π.χ., ανάληψη περαιτέρω υποχρεώσεων από την ΟΛΘ ή απαλλαγή της από υποχρεώσεις που τη βάρυναν κατά το παρελθόν, υποχρεωτικές επενδύσεις, ένταση εποπτείας σε ζητήματα νομιμότητας, διεύρυνση ευχερειών σε επίπεδο επιχειρηματικής σκοπιμότητας, κλπ.),

(β) Ορίζεται ως ελάχιστο ύψος του ετήσιου καταβαλλόμενου ανταλλάγματος, για τη συνολική υπολειπόμενη διάρκεια της σύμβασης, το ποσό των Ευρώ Ενόσ

Εκατομμυρίου Οκτακοσίων Χιλιάδων (€1.800.000), το οποίο αντιστοιχεί στο 3,5% του τρέχοντος ετήσιου κύκλου εργασιών της ΟΛΘ,

(γ) Εισάγεται εναλλακτική βάση υπολογισμού του ανταλλάγματος παραχώρησης, σε περίπτωση ανάθεσης από την ΟΛΘ σε τρίτες επιχειρήσεις υπο-παραχωρήσεων αναφορικά με τις υπηρεσίες των Άρθρων 11.1 και 11.2, και

(δ) Προβλέπεται (Άρθρα 15.7 και 15.8) μηχανισμός επιμερισμού πλεονασματικής απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων πέραν ενός ελάχιστου ύψους, ενδεχόμενη εφαρμογή του οποίου προσαυξάνει το ποσοστιαία υπολογιζόμενο αντάλλαγμα.

35. Για τη διασφάλιση της τήρησης και εφαρμογής των όρων της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης προβλέπονται περαιτέρω μηχανισμοί, οι οποίοι - πολύ συνοπτικά - περιλαμβάνουν και τους εξής:

(α) Προβλέπεται (βλ. ιδίως Άρθρα 5 και 14), τόσο η δυνατότητα διενέργειας ελέγχων από αρμόδια στελέχη κι εκπροσώπους του Ελληνικού Δημοσίου, όσο και η υποχρεωτική, ετήσια υποβολή αναλυτικής αναφοράς («Πιστοποιητικού Συμμόρφωσης») εκ μέρους της ΟΛΘ, με την οποία βεβαιώνεται το ύψος του καταβλητέου ανταλλάγματος παραχώρησης, προσδιορίζονται με αυτο-αξιολόγηση (με την επιφύλαξη του δικαιώματος ελέγχου εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου) τα ποσά των καταβλητέων ποινικών ρητρών και συνυποβάλλονται αναλυτικά προβλεπόμενα στοιχεία οικονομικής, τεχνικής και συμβατικής τεκμηρίωσης,

(β) Γίνεται ευρεία χρήση του μέτρου των ποινικών ρητρών (Άρθρο 16 και ταυτόριθμο Παράρτημα), με σκοπό την πρόληψη και αποτροπή παραβάσεων τεχνικής φύσης ή ποιοτικής υφής, οι οποίες θα παρέμεναν άλλως ατιμώρητες, δεδομένων των νομικών και πρακτικών περιορισμών που μοιραία σχετίζονται με ενδεχόμενη καταγγελία της σύμβασης,

(γ) Για τη διασφάλιση αμεσότητας της είσπραξης οφειλόμενων ποσών (περιλαμβανομένου του ανταλλάγματος παραχώρησης και οφειλόμενων ποινικών ρητρών) προβλέπεται η έκδοση υπέρ της ΟΛΘ, η προσκόμιση, αναπλήρωση και ανανέωση, καθ' όλη τη διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης, τραπεζικής εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης ύψους Ευρώ Δέκα Εκατομμυρίων (€10.000.000) (Άρθρο 18.1), σε πρώτη ζήτηση, με δικαιούχο το Ελληνικό Δημόσιο,

(δ) Τα Άρθρα 24 και 25 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης προβλέπουν τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία καταγγελίας της σύμβασης πριν τη λήξη της, με ενδεικτική παράθεση σπουδαιών λόγων που τη δικαιολογούν, λαμβανομένης υπόψη της μακροχρόνιας φύσης, σπουδαιότητας και κλίμακας της συμφωνίας, και

(ε) Τα Άρθρα 20 και 21 της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης επαναλαμβάνουν και εξειδικεύουν τα δικαιώματα πρόσβασης, παρέμβασης και υποκατάστασης - υπεισέλευσης, τα οποία προβλέπονται ήδη, σε περισσότερο γενικόλογη όμως εκδοχή, και στην Υφιστάμενη Σύμβαση Παραχώρησης.

36. Όπως προαναφέρθηκε, η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης επιβάλλει στην ΟΛΘ υποχρέωση υλοποίησης προγράμματος υποχρεωτικών επενδύσεων, προϋπολογιζόμενης δαπάνης Ευρώ Εκατόν Ογδόντα Εκατομμυρίων (€180.000.000). Οι επενδύσεις αυτές περιλαμβάνουν - μεταξύ άλλων - έργο επέκτασης του Προβλήτα 6 (επί του οποίου λειτουργεί ο σταθμός εμπορευματοκιβωτίων) και εκβάθυνσης, προκειμένου να είναι δυνατή η υποδοχή πλοίων μεγαλύτερου μεγέθους και βυθίσματος, καθώς και εργασίες αποκατάστασης του κτηρίου του παλαιού τελωνειακού σταθμού. Η προθεσμία συνολικής ολοκλήρωσης των ανωτέρω επενδύσεων ορίζεται σε επτά (7) έτη από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, με δυνατότητα μετάθεσης για διάστημα έως ενός (1) περαιτέρω έτους, σε περίπτωση καθυστέρησης

στην ολοκλήρωση των έργων «Νέα σιδηροδρομική σύνδεση μεταξύ του Προβλήτα VI του Λιμένα Θεσσαλονίκης και του υφιστάμενου Εθνικού Σιδηροδρομικού Δικτύου» και «Ολοκλήρωση της οδικής σύνδεσης μεταξύ του Προβλήτα VI του Λιμένα Θεσσαλονίκης με τον αυτοκινητόδρομο ΠΑΘΕ και την Εγνατία Οδό», τα οποία εκτελούνται εκτός Λιμένος με ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου. Η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης περιλαμβάνει τους ακόλουθους μηχανισμούς διασφάλισης της υλοποίησης των ανωτέρω υποχρεωτικών επενδύσεων:

(α) Προβλέπεται απώτατο χρονικό σημείο για την οριστικοποίηση των απαιτούμενων μελετών και την έναρξη των οικείων εργασιών του παλαιού τελωνειακού σταθμού και του συνόλου των υποχρεωτικών επενδύσεων, στα άρθρα 3.5(δ) και 7.6, αντίστοιχα,

(β) Προβλέπεται η υποχρέωση προσκόμισης από την ΟΛΘ συμπληρωματικής τραπεζικής εγγυητικής επιστολής σε πρώτη ζήτηση, ποσού Ευρώ Είκοσι Εκατομμυρίων (€20.000.000) (άρθρο 18§2), πέραν της (γενικής) εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, η οποία ασφαρίζει την καλή εκτέλεση των υποχρεωτικών επενδύσεων και απομειώνεται σταδιακά έως και την τελική παραλαβή της,

(γ) Προβλέπεται ότι ενδεχόμενη μη προσκόμιση της ανωτέρω συμπληρωματικής εγγυητικής καλής εκτέλεσης αναστέλλει τις προθεσμίες για τη διοικητική έγκριση μελετών, καθώς και την έκδοση αδειών για την εν γένει εκτέλεση έργων εντός του Λιμένα Θεσσαλονίκης,

(δ) Προβλέπεται δυνατότητα επιβολής ποινικών ρητρών σε βάρος της ΟΛΘ σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης και πλήρους υλοποίησης του προγράμματος υποχρεωτικών επενδύσεων, και

(ε) Ανεξάρτητα από τα ανωτέρω, διατηρείται η δυνατότητα καταγγελίας της Σύμβασης Παραχώρησης από το Ελληνικό Δημόσιο σε περίπτωση μη υλοποίησης του προγράμματος υποχρεωτικών επενδύσεων για λόγους αναγόμενους στη σφαίρα επιρροής της ΟΛΘ.

37. Από το συνδυασμό των παραπάνω συμβατικών μέσων και δυνατοτήτων, σε συνδυασμό με τις θεσμοθετημένες διατάξεις εποπτείας και διοικητικών κυρώσεων, είναι δυνατόν να προκύψει ένα ολοκληρωμένο και ευέλικτο πλαίσιο ελέγχου και μια ποικιλία μέτρων, των οποίων η φύση και ένταση μπορεί να έχει την απαιτούμενη κλιμάκωση, ανάλογα με τις περιστάσεις.

Δ. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

38. Η διαδικασία διαμόρφωσης των συμβατικών κειμένων υπήρξε ταυτόχρονα και μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για διάλογο του ΤΑΙΠΕΔ και του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του Υπουργείου Οικονομικών με ενδιαφερόμενους φορείς, περιλαμβανομένου ιδίως του Δήμου Θεσσαλονίκης. Παρά το γεγονός ότι οι απόψεις σε ζητήματα τόσο σύνθετα δεν είναι δυνατόν πάντοτε να συμπίπτουν, η εγγύτερη ενασχόληση των ενδιαφερομένων με τα πρακτικά θέματα, την προβληματική της υλοποίησης της αξιοποίησης και τις προοπτικές της «επόμενης ημέρας» οδήγησε στις περισσότερες περιπτώσεις σε μία πιο εποικοδομητική οπτική. Ειδικότερα, δόθηκε η ευκαιρία να γίνει ευρύτερα κατανοητό ότι πόλη και λιμάνι τελούν σε σχέση δυναμική, με κυρίαρχα τα συμβιωτικά χαρακτηριστικά και όχι τα ανταγωνιστικά. Το άμεσο οικονομικό αντιστάθμισμα που προβλέπει το Άρθρο 11 του Σχεδίου Κυρωτικού Νόμου εντάσσεται στη φιλοσοφία αυτή. Ωστόσο, πολύ σημαντικότερα και διαρκέστερα αναμένεται να είναι τα οφέλη από την ανάπτυξη της απασχόλησης και της εν γένει οικονομικής δραστηριότητας, τόσο την περιοχή του Θεσσαλονίκης, όσο και της Ελλάδας ευρύτερα, με αφορμή την εισροή επενδυτικών κεφαλαίων και την αναβάθμιση της στρατηγικής θέσης του Λιμένα Θεσσαλονίκης ως διεθνούς κόμβου θαλάσσιων μεταφορών. Τεκμηρίωση του ευρύτερου αναπτυξιακού οφέλους, των προσδοκώμενων μακροοικονομικών,

δημοσιονομικών ευεργετικών επιδράσεων και του αντίκτυπου στην απασχόληση επιβεβαιώνεται από πρόσφατη μελέτη του IOBE.

39. Σημείο ιδιαίτερης έμφασης και προσοχής έχει υπάρξει η διασφάλιση της απασχόλησης στην ΟΛΘ. Ωστόσο η ανάληψη συμβατικής δέσμευσης για συγκεκριμένο αριθμό θέσεων εργασίας ή/και επιπέδων αποδοχών προέκυψε με σαφήνεια (κατά την άποψη που υιοθετούν και οι αρμόδιες αρχές της Ελληνικής Δημοκρατίας) ότι θα ήταν προβληματική από πλευράς δικαίου των κρατικών ενισχύσεων.

40. Παρά ταύτα, μέτρα και πρόνοιες για τη διασφάλιση της απασχόλησης είναι νοητά. Έτσι, εντός του επιτρεπτού πλαισίου, η Αναθεωρημένη Σύμβαση Παραχώρησης περιέχει (βλ. Άρθρο 5, *in fine*) γενικές ρήτρες συνετού και σύννομου εργοδότη, καθώς και υποχρέωση διατήρησης του μέγιστου δυνατού αριθμού θέσεων εργασίας. Τελική ως προς το σκέλος αυτό, αν και πρώτιστης σημασίας, παρατήρηση είναι το γεγονός ότι, η ευχέρεια «του νομοθετείν», την οποία ευρύτατα διατηρεί το Ελληνικό Δημόσιο, περιλαμβάνει βεβαίως και μέτρα διασφάλισης της υγιεινής και ασφάλειας στον τομέα των λιμενικών υπηρεσιών, καθώς και γενικά μέτρα προστασίας της εργασίας. Τα μέτρα αυτά, στο μέτρο που δεν εισάγονται ως ειδικές (και δυσμενώς διακριτικές για την ΟΛΘ) ρυθμίσεις, έχουν μάλιστα την προοπτική αναβάθμισης της λειτουργίας του λιμενικού συστήματος συνολικά, ακόμη κι εάν αφορμή τους είναι η αξιοποίηση της ΟΛΘ.

41. Τέλος, στο ίδιο επίπεδο (δηλαδή, των γενικής στόχευσης ρυθμίσεων), θα πρέπει να ενταχθούν συμπληρωματικές πρωτοβουλίες για την περαιτέρω προστασία και συνετή διαχείριση του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος, καθώς και για την αποτελεσματικότερη ένταξη του λιμένα σε συστήματα συνδυασμένων μεταφορών (ιδίως με επαρκή και αξιόπιστη σιδηροδρομική ανταπόκριση) και διαχείρισης της εφοδιαστικής αλυσίδας, τα οποία είναι σε θέση να προσδώσουν αυξημένη γεωγραφική εμβέλεια στην ενδοχώρα και υψηλή προστιθέμενη αξία σε όλες της βαθμίδες της παραγωγής. Πρωτοβουλίες τέτοιου βεληνεκούσ απαιτούν ευρύτατο συντονισμό, ο οποίος εκφεύγει του στενού πλαισίου προγραμματισμού της εξεταζόμενης αξιοποίησης και, κατ'επέκταση, αποτελούν κυβερνητικό προνόμιο.

E. ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΟΦΕΛΗ

42. Σε πρώτο και άμεσο επίπεδο, η ολοκλήρωση της αξιοποίησης της ΟΛΘ θα ωφελήσει το Ελληνικό Δημόσιο (μέσω του ΤΑΙΠΕΔ) λόγω της είσπραξης συνολικού ποσού Ευρώ Διακοσίων Τριάντα Ενός Εκατομμυρίων Εννιακοσίων Είκοσι Έξι Χιλιάδων (€231.926.000), ως τιμήματος πώλησης του 67% των μετοχών εκδόσεως της ΟΛΘ.

43. Ιδιαίτερα αξιόλογα αναμένονται τα οφέλη από την υλοποίηση του συμβατικά προβλεπόμενου προγράμματος υποχρεωτικών επενδύσεων, προϋπολογιζόμενου ύψους 180 εκατομμυρίων Ευρώ μόνο κατά την προσεχή επταετία. Οι συνολικές επενδύσεις για το διάστημα έως και το έτος 2026 αναμένεται να κυμανθούν μεταξύ 256,9 εκατομμυρίων Ευρώ (κεντρικό σενάριο) και 441,6 εκατομμυρίων Ευρώ (αισιόδοξο σενάριο).

44. Πέραν του τιμήματος και του κόστους υλοποίησης των υποχρεωτικών επενδύσεων, με βάση την πρόσφατη (Ιούνιος 2017) μελέτη του IOBE με τίτλο «Οικονομικές επιδράσεις από την ιδιωτικοποίηση του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης», η ιδιωτικοποίηση της ΟΛΘ αναμένεται ότι θα επιφέρει τα ακόλουθα – ενδεικτικά απαριθμούμενα - οικονομικά οφέλη:

(α) Συνολική αύξηση των εσόδων της ΟΛΘ κατά το διάστημα έως το 2026 ύψους Ευρώ 834 εκατομμυρίων (κεντρικό σενάριο), τα οποία αντιστοιχούν (εκφραζόμενα ως καθαρή παρούσα αξία) σε καθαρά κέρδη Ευρώ 698 εκατομμυρίων κατά το ίδιο διάστημα,

(β) Συνολικά έσοδα του Ελληνικού Δημοσίου (πλέον του τιμήματος) κατά το διάστημα έως το 2026 (π.χ., αντάλλαγμα παραχώρησης, φόρος εισοδήματος, εισφορές

κοινωνικής ασφάλισης, κλπ.) ύψους Ευρώ 234 εκατομμυρίων (κεντρικό σενάριο), τα οποία αντιστοιχούν (εκφραζόμενα ως καθαρή παρούσα αξία) σε έσοδα Ευρώ 198 εκατομμυρίων κατά το ίδιο διάστημα,

(γ) Καθαρό δημοσιονομικό όφελος κατά το διάστημα έως το 2026 ύψους Ευρώ 216 εκατομμυρίων (κεντρικό σενάριο), τα οποία αντιστοιχούν (εκφραζόμενα ως καθαρή παρούσα αξία) σε καθαρό δημοσιονομικό όφελος Ευρώ 211 εκατομμυρίων κατά το ίδιο διάστημα,

(δ) Επιπλέον έσοδα στο οικοσύστημα του λιμένα (ιδίως μεταφορές, αποθήκευση, τροφοδοσία πλοίων) κατά το διάστημα έως το 2026 ύψους Ευρώ 465,1 εκατομμυρίων (κεντρικό σενάριο), τα οποία αντιστοιχούν (εκφραζόμενα ως καθαρή παρούσα αξία) σε επιπλέον έσοδα Ευρώ 367,8 εκατομμυρίων κατά το ίδιο διάστημα,

(ε) Επαύξηση του ΑΕΠ κατά το διάστημα έως το 2026 ύψους μεταξύ Ευρώ 1,47 δισεκατομμυρίων (κεντρικό σενάριο) και Ευρώ 1,93 δισεκατομμυρίων (αισιόδοξο σενάριο), τα οποία αντιστοιχούν (εκφραζόμενα ως καθαρή παρούσα αξία) σε επαύξηση του ΑΕΠ μεταξύ Ευρώ 1,22 δισεκατομμυρίων (κεντρικό σενάριο) και Ευρώ 1,62 δισεκατομμυρίων (αισιόδοξο σενάριο), κατά το ίδιο διάστημα, με μέγιστη ένταση του οφέλους στην Κεντρική Μακεδονία,

(στ) Θετική επίδραση στην απασχόληση στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατά το διάστημα έως το 2026 σε ποσοστό μεταξύ 0,39% (κεντρικό σενάριο) και 0,52% (αισιόδοξο σενάριο).

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Άρθρο 1: Με το άρθρο 1 κυρώνεται η από 2^{ας} Φεβρουαρίου 2018 «*Σύμβαση Παραχώρησης σχετικά με τη χρήση και την εκμετάλλευση ορισμένων χώρων και περιουσιακών στοιχείων εντός του Λιμένος Θεσσαλονίκης*», μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της «*ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.*», η οποία και ενσωματώνεται αυτούσια.

Άρθρο 2: Με το άρθρο 2 πιστοποιείται η ιδιότητα της αντισυμβαλλόμενης εταιρίας ως διαχειριστικής αρχής και παρόχου ολοκληρωμένων λιμενικών υπηρεσιών καθώς και η λειτουργία της στο πλαίσιο επίτευξης των σκοπών του εθνικού λιμενικού συστήματος, με την επιφύλαξη λοιπών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας αναφορικά με τις αρμοδιότητες της Ρυθμιστικής Αρχής και άλλων φορέων δημόσιας εποπτείας του Ελληνικού Δημοσίου.

Άρθρο 3: Με το άρθρο 3 οριοθετείται η Χερσαία Λιμενική Ζώνη και διευκρινίζεται το αμετάβλητο του εμπράγματος καθεστώτος αυτής. Επιπλέον, εισάγεται υποχρέωση της αντισυμβαλλόμενης εταιρίας να διατηρήσει σε ισχύ συμβάσεις υπαπαραχώρησης με ουσιωδώς ταυτόσημους προς τους ισχύοντες όρους και, ταυτόχρονα, καθιερώνεται ο κανόνας της εξάρτησης παράγωγων ρυθμίσεων από τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης, με ρητή πρόβλεψη της έκτασης του δικαιώματος αναδοχής τέτοιων σχέσεων από το Ελληνικό Δημόσιο και της έκτασης της εξαίρεσης των οικείων σχέσεων από την εφαρμογή του άρθρου 479 ΑΚ. Τέλος, προβλέπεται ότι, κατά τη διάρκεια ισχύος της κυρούμενης Σύμβασης Παραχώρησης, αναστέλλονται τα δικαιώματα της ΕΤΑΔ Α.Ε. δυνάμει του ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α' 94), επί του δημοσίου κτήματος με αριθμό Α.Β.Κ. 325 (παλαιό κτήριο Τελωνείου), το οποίο ευρίσκεται εντός της χωροθετημένης κοινόχρηστης Ζώνης Λιμένα του Λιμένα Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 4: Με το άρθρο 4 καθιερώνεται η ερμηνευτική αρχή της επικουρικότητας-έναντι των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του Ελληνικού Δημοσίου-και της αναγκαιότητας αναφορικά με την έκταση των εξουσιών της αντισυμβαλλόμενης εταιρίας στη θαλάσσια λιμενική ζώνη. Οι εξουσίες αυτές ασκούνται μόνον μέχρι του σημείου που παρίστανται

πρόσφορες και αναγκαίες για την εκπλήρωση των ρητά αναφερόμενων ευχερειών που απονέμονται στην αντισυμβαλλόμενη εταιρία από τη Σύμβασης Παραχώρησης.

Άρθρο 5: Με το άρθρο 5 προσδιορίζονται οι διατάξεις εκείνες που καταργούνται από την δημοσίευση του νόμου. Ο προσδιορισμός τους γίνεται είτε με ονομαστική αναφορά είτε με γενική αξιολογική ρήτρα. Την ταυτοποίηση των καταργούμενων διατάξεων διέπει ο ερμηνευτικός κανόνας της ανάγκης να τεθούν εκποδών όλες εκείνες οι διατάξεις που αφορούν σε εποπτική αρμοδιότητα της αντισυμβαλλόμενης εταιρίας και δεν συνάδουν πλέον με την άσκηση της από φορέα ιδιωτικοοικονομικής εκμετάλλευσης.

Άρθρο 6: Με το άρθρο 6 οριοθετείται η αρμοδιότητα του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής να εκδίδει κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση όλων εκείνων των ζητημάτων εποπτικής φύσης αυτού και του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 7: Με το άρθρο 7 διακηρύσσεται και επιβεβαιώνεται η κοινοχρησία της λιμενικής ζώνης και τίθεται υπό μείζονες αξιολογικές αρχές η περαιτέρω παραχώρηση δικαιωμάτων χρήσης. Ταυτόχρονα, καθιερώνονται ειδικοί κανόνες δικαιοδοσίας για τις διαφορές που αναφύονται από την εφαρμογή του άρθρου.

Άρθρο 8: Με το άρθρο 8 οριοθετείται η τιμολογιακή πολιτική της αντισυμβαλλόμενης εταιρίας με παραπομπή στο περιεχόμενο της Σύμβασης Παραχώρησης, καθιερώνονται οι αξιολογικές αρχές που τη διέπουν, ρυθμίζεται η διαδικασία εκχώρησης απαιτητών τελών στο Ελληνικό Δημόσιο και εισάγονται ομοίως ειδικοί κανόνες δικαιοδοσίας για τις διαφορές που αναφύονται κατά την άσκηση της.

Άρθρο 9: Με το άρθρο 9 θεσπίζονται κανόνες που ρυθμίζουν τη σύναψη συμβάσεων της αντισυμβαλλόμενης εταιρίας με τρίτους, καθιερώνονται οι αξιολογικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία κατάρτισής τους και εισάγονται ειδικοί κανόνες δικαιοδοσίας για τις διαφορές που αναφύονται κατά την εκτέλεσή τους.

Άρθρο 10: Με το άρθρο 10 εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις αναφορικά με την ανάθεση συμβάσεων λιμενικών έργων από την αντισυμβαλλόμενη εταιρία, και συγκεκριμένα ορίζεται η φύση των έργων αυτών ως ιδιωτικών και η εξαίρεσή τους από την υποχρέωση προκήρυξης δημόσιου διαγωνισμού, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγούμενου άρθρου. Ταυτόχρονα, καθιερώνεται ειδική διαδικασία έγκρισης των υποβαλλόμενων τεχνικών μελετών και εισάγεται ειδική ρύθμιση χωρικού σχεδιασμού προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η εκτέλεση των όρων της κυρούμενης Σύμβασης Παραχώρησης.

Άρθρο 11: Με το άρθρο 11 εισάγονται διευκρινιστικές διατάξεις ως προς την υπαγωγή της βιοτικής ύλης που απορρέει από την εκτέλεση της κυρούμενης Σύμβασης Παραχώρησης σε διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας και θεσπίζεται ρητή εξαίρεση από τη νομοθεσία περί επιβολής ορισμένων τελών και φόρων. Με το περιεχόμενο αυτό, αποτυπώνονται σαφείς επιλογές φορολογικής πολιτικής που υπηρετούν την κατανομή των οικονομικών βαρών της κυρούμενης Σύμβασης Παραχώρησης.

Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη χρηματοδότηση της εποπτικής αρχής του λιμένα αλλά και την κατανομή στους αυτοδιοικητικούς φορείς μέρους του ανταλλάγματος της παραχώρησης προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η κοινωνική ωφέλεια από την εκτέλεση της Σύμβασης για την τοπική οικονομία των παραλιμένων περιοχών. Οι διατάξεις αυτές πρέπει να αναγνωστούν συνδυαστικά προς οποιαδήποτε διάταξη της κείμενης νομοθεσίας εξειδικεύει την ταυτότητα του αποδέκτη των πόρων, τη μέθοδο υπολογισμού, τον τρόπο και τον χρόνο καταβολής τους και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 12: Με το άρθρο 12 εισάγονται τελικές διατάξεις του νομοθετήματος.

III. ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Από τη θέση σε ισχύ της Αναθεωρημένης Σύμβασης Παραχώρησης, σύμφωνα με τους όρους της, καταργείται και αντικαθίσταται η από 27^{ης} Ιουνίου 2001 Αρχική Σύμβαση Παραχώρησης, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 3654/2008 (ΦΕΚ Α' 57), καθώς και το άρθρο τρίτο του ίδιου νόμου.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του Σχεδίου Νόμου, καταργούνται οι εκεί αναφερόμενες διατάξεις νόμων, και συγκεκριμένα:

(α) διατάξεις νόμων με ειδική εφαρμογή στην «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.» και/ή στον Οργανισμό Λιμένος Θεσσαλονίκης, υπό τη μορφή της προκατόχου νομικής οντότητας δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), στο βαθμό που απονέμουν αρμοδιότητα στο Διοικητικό Συμβούλιο του της «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης» να υιοθετεί, να εισάγει, να θεσπίζει, να εκδίδει, να καθιερώνει ή να τροποποιεί κανονιστικές διατάξεις και κανονισμούς λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των διατάξεων του Ν. 390/1914, του Ν.Δ. 4463/1930, του Ν.Δ. 2551/1953, του Ν.Δ. 449/1970 ή/και του Ν.Δ. 377/1974, όπως ισχύουν,

(β) διατάξεις νόμων, στο μέτρο που είναι ασυμβίβαστες με τις διατάξεις της Σύμβασης Παραχώρησης (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, της κατανομής λειτουργιών και ευθυνών που προβλέπεται στο άρθρο 11 αυτής) και/ή στον παρόντα νόμο,

(γ) διατάξεις νόμων (είτε αυτές εισάγουν προϋποθέσεις είτε καθιερώνουν εξαιρέσεις από εφαρμοστέες προϋποθέσεις), στο μέτρο που εφαρμόζονται στην «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.» ή/και στο Λιμένα Θεσσαλονίκης, αλλά όχι σε μία ή περισσότερες συγκρίσιμες επιχειρήσεις ή/και συγκρίσιμους λιμένες, εκτός κι αν οι διατάξεις αυτές, όπως εφαρμόζονται στο Λιμένα Θεσσαλονίκης, δεν είναι αντίθετες με συγκεκριμένη διάταξη της Σύμβασης Παραχώρησης,

(δ) διατάξεις νόμων, στο μέτρο που είναι ασύμβατες με τον έλεγχο της «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.» από ιδιωτικό οικονομικό φορέα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με τον «δημόσιο τομέα», τις «επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας» ή/και εκείνα τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται έμμεσα ή άμεσα από το Ελληνικό Δημόσιο (εφόσον δεν εφαρμόζονται και σε άλλα νομικά πρόσωπα),

(ε) διατάξεις νόμων που απονέμουν στην «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.» οποιαδήποτε από τις αρμοδιότητες που απαριθμούνται στο Άρθρο 6 του παρόντος νόμου, ή/και

(στ) εκτελεστικοί κανόνες ή κανονισμοί λειτουργίας που έχουν εκδοθεί από τα αρμόδια όργανα της «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.» και/ή τον Οργανισμό Λιμένος Θεσσαλονίκης, στο μέτρο που έλκουν την ισχύ τους από οποιαδήποτε από τις προαναφερθείσες διατάξεις.

Αθήνα ...../14/.....Φεβρουαρίου 2018

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ

ΕΥΦΡΑΣΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

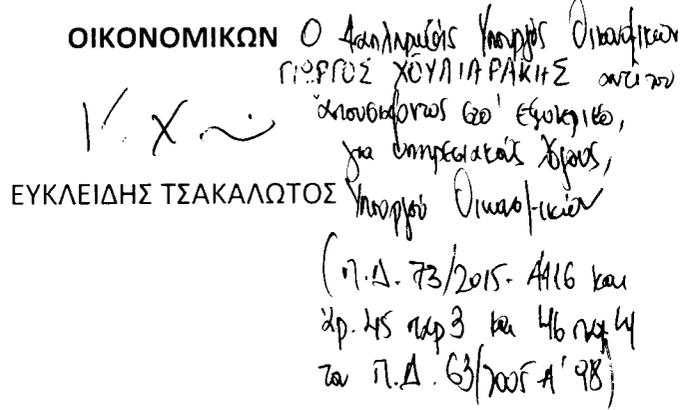
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΩΝΗΣ

ΝΑΥΤΙΔΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Ο Αντιπρόεδρος Υπουργός Οικονομικών
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ ανέλαβε
αποκλειστικά το έργο, για επιχειρησιακό χώρο,
Υπουργός Οικονομικών
(π.Δ. 73/2015-Α/16 και
πρ. 45 παρ 3 και 46 παρ 4
του π.Δ. 63/2005 Α' 98)